

sterede. For at ramme Lovovertræderne, maa man kunne affkøre dem fra at lægge Hindringer i Vejen for Underføgelsen. Jeg skal sige de Færrer, hvorledes i Almindelighed en kriminel Sag gaar, bortset fra de Tilfælde, hvor den vedkommende gribes paa ferst Gerning. Indiciene kunne være flere eller færre, de ere meget ofte ganske smaa, og de kunne forklares paa flere Maader, men Mistanken er nu rettet mod den og den Person. Nu kommer han i Forhør. En Dommer, der er samvittighedsfuld og fremmer sit Arbejde, forhører ham saa omfattende, som han kan, og er den paagældende skyldig, hændes det maasse ret hurtigt, at han under Forhøret indbivler sig i Modsigelser, den ene Forklaring fører det næste Spørgsmaal med sig, under Afhøringen kommer der mere og mere frem, han tilstaar, og saa er Sagen dermed ude. Men det er naturligt ogsaa meget hyppig Tilfældet, at han straks, naar det foreholdes ham, hvad han er sigtet for, bestemt benægter, at han har begaaet Handlingen, og benægter Betydningen af de Indicier, der haves mod ham. Hvad gør saa Forhørsdommeren? Saa undertaster han ham en meget omstændelig Afhøring, taler om Ting, der egentlig ikke vedrøre selve Sagen, Udenomsting, med et fremmed Ord: *adiaphora*, i og for sig ligegyldige Ting, fordi Erfaringen viser, at hvis han er uskyldig, giver han sandfærdige Forklaringer, men hvis han er skyldig, undlader han sjældent at lyve med Henhæng til forskellige Smaapunkter, som han i og for sig gerne kunde forklare rigtig, men som han ved staa i en eller anden Forbindelse med Forbrydelsen. Saaledes afhører man ham ogsaa, naar man faar Færrer af, at der paa et eller andet Punkt er Ugler i Mosen. Saa søger man at faa stoppet Hullerne og sørger for at faa hans Forklaring af Tingen, for at han ikke senere skal lyve sig fra det. Samtidig søger Dommeren at skaffe alle de Oplysninger, han kan mangle endnu, Data, der tale mod den paagældende, for saa, naar han har samlet alt dette, paa een Gang i et Forhør at faste disse Bevisdata ud imod ham og sige: Hvad siger du til det? Er Manden skyldig, og det er en flint Forhørsdommer, er der i Reglen ikke andet for den paagældende at gøre end at tilstaa. Det er den Maade, hvorpaa alle Dommere bære sig ad. En Kommissionsdommer har for nylig skaffet en Tilstaaelse om to Mord, som den paagældende har begaaet. Vedkommende Dommer har høstet meget store Lovtaler derfor, og det fortjener han ogsaa. Det glæder mig meget, at jeg beskaffede denne Mand til

Kommissionsdommer. Jeg havde nemlig saadanne Meddelelser om hans Dygtighed som Forhørsdommer, at jeg mente, han var den rette Mand her. Denne Mand har baaret sig fortræffeligt ad, men han har for øvrigt ikke gjort andet end det, jeg her har antydnet. Det er netop saadan, enhver fornuftig Forhørsdommer bærer sig ad. Han holder Forhør i en stille Aften-tid, i et meget oplyst Lokale — det gør et højtideligt Indtryk —, og saa har han naturligtvis, holdende den mistænkte arresteret, samlet alle Indicier mod ham. Under Afhøringen har han saa, under stadige Formaning til paagældende om at lade sin Samvittighed, fastet hele det samlede Materiale ind over ham. Men hvis nu denne Mand eller en anden havde været paa fri Fod, havde kunnet følge Dommerens Virksomhed, alt som denne samlede sine Indicier, havde kunnet faa at vide, at Dommeren havde talt med den eller den, og selv havde kunnet tale med de samme og søgt at modarbejde Dommeren og skaffet sig Oplysninger om, hvad denne vidste, saa tvivler jeg meget paa, at man havde faaet Tilstaaelse. Og hvad enten det nu, som et æret Medlem sagde, ellers er nødvendigt eller ikke at faa denne Tilstaaelse, er det, naar vi først have den Procesmaade, vi have, i høj Grad nødvendigt, og saa kan man virkelig ikke slaa Hovedmidlet ud af Haanden paa Forhørsdommeren eller lægge ham Hindringer i Vejen for Underføgelsen, saa at vedkommende anklagede kan faa Vejledning til at paavirke andre, medmindre man da vil høste lovløse Tilstande som Trugt. Men medens Proceskommissionen vil bibeholde dette for den accusatoriske Procesmaksime, vil man affkaffe det for den inkvisitoriske.

Dernæst har samme Paragraf en Bestemmelse om, at Dommeren hver Maaned skal affige en ny Kendelse. Jeg skal gøre opmærksom paa, at en saadan Bestemmelse findes ogsaa i Proceskommissionens Arbejde. Den kom ind ved anden Behandling, men forandrede ved tredje Behandling. Den indskrænkede sig der til Fængslingskendelser, som affiges under Efterforskningen. Det er det Stadium, da Dommeren endnu ikke har fastet Sagen i sin Haand. Der skal da affiges saadanne Kendelser efter en vis Tids Forløb. Men det er dog aldeles urimeligt at ville indføre noget saadant under den nuværende Procesmaade. Naar Sagen hviler i Dommerens Haand, er det dog urimeligt, at han selv skal sætte sig en Grænse, og det er navnlig urimeligt, naar man ikke anerkender som Fængslingsgrund, at der er Fare for, at vedkommende vil lægge Underføgelsen